

Datum
2021-09-24

Adress
205 80 Malmö

Diarienummer
HVO-2021-3694

Yttrande

Till
Kommunstyrelsen

Yttrande över Remiss från Socialdepartementet - Vägen till tillgänglighet – långsiktig, strategisk och i samverkan (SOU 2021:59) STK-2021-1034

Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden beslutar att lämna följande yttrande:

Sammanfattning

Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden är positiv till utredningens bedömning att det finns behov av förändringar inom det svenska hälso- och sjukvårdssystemet. Fokus ligger på att verka för ökad tillgänglighet för patienter där utredningen särskilt pekar på vikten av att upprätthålla vårdgarantin med kortare väntetider. Nämnden anser dock att den kommunala verksamheten inom hälso- och sjukvård inte behandlas tillräckligt i utredningen vilket både gör att det kommunala ansvaret är otydligt och att inte hela vårdkedjan bejakas.

Yttrande

Hälsa-, vård och omsorgsnämnden delar i stort utredningens bedömningar om behovet av förändringar inom det svenska hälso- och sjukvårdssystemet. Förslagen för att försöka förkorta kötiderna samt författningsändringarna bedöms komma hälsa-, vård- och omsorgsnämndens målgrupp till nytta, speciellt då statistiken visar att kroniskt sjuka, varav äldre är en överrepresenterad grupp, oftare drabbas av de långa köerna. Detsamma gäller initiativen kring en mer tillgänglig och nära primärvård då den på ett effektivare sätt skulle kunna möta målgruppens behov.

Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden vill påpeka att utredningen och de förslag som föreslås i första hand omfattar regionens verksamhet inom hälso- och sjukvård. Detta gäller även de förslag och beskrivningar som rör primärvård. Detta trots att hälsa-, vård- och omsorgsförvaltningen också erbjuder primärvård till patienter inom förvaltningens ansvarsområde. När den kommunala verksamheten inom hälsa, vård och omsorg inte omfattas i någon större bemärkelse i utredningen går man miste om ett centralt perspektiv då kommunerna står för så mycket som 25 % av de samlade hälso- och sjukvårdskostnaderna. I de fall där den kommunala vården omnämns i utredningen är det oftast i kontexten av samverkan mellan regioner eller utvecklad samverkan mellan kommuner och regioner. Därför är det önskvärt att utredningen även inkluderar det kommunala perspektivet.

Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden vill också lyfta vikten av att den kommunala verksamheten bör lyftas i framtida utredningar. Det är den kommunala primärvården som får ta vid när patienter lämnar slutenvården vilket gör att kommunernas verksamheter påverkas om regionerna får stöd, till exempel i form av kömiljarden, och tydliga riktlinjer i arbetet med att upprätthålla vårdgarantin och minska vårdköerna. Det kommer innebära ett högre tryck på den kommunala primärvården som då också är i behov av stöd för att kunna hantera ett större flöde av patienter. Därför vill nämnden lyfta betydelsen av att beakta hela vårdkedjan.

Det finns också en demografisk aspekt som hälsa-, vård- och omsorgsnämnden vill poängtera. I Malmö stad, precis som i stora delar av Sverige, ser man att det fram till 2030 kommer bli en ökning bland äldre samtidigt som personer i arbetsför ålder kommer att minska. Detta kommer ställa högre krav på sjukvården, såväl regional som kommunal, samtidigt som frågan om kompetensförsörjning redan nu är en utmaning för den kommunala sjukvården. Detta måste ställas i relation till satsningarna på nära vård där kommunens roll är stor.

6.11.2 Regionen bör utan längre dröjsmål erbjuda tid i dialog med patienten eller lämna besked om att vårdgarantin inte kan uppfyllas

Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden ser positivt på utredningens förslag att regionerna ska erbjuda tid i dialog med patienten eller lämna besked i god tid om vårdgarantin inte kan uppfyllas. Nämnden delar utredningens bedömning att detta är en viktig aspekt för att öka tillgängligheten och delaktigheten för patienten.

6.11.5 Information och andra kunskapshöjande insatser om patientens valmöjligheter

Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden tillstyrker att Socialstyrelsen får i uppdrag att ansvara för kontinuerliga kunskapshöjande insatser för att stimulera en ökad tillämpning av nuvarande bestämmelser. Men utöver förslaget att de kunskapshöjande insatserna även ska riktas mot vårdpersonal saknas det tydliga förslag kring hur man ska undvika att vården blir ojämlig när ansvaret hamnar på patienten att utnyttja sina rättigheter snarare än att vården ser till att patienten får det den har rätt till. Eftersom nämndens målgrupp är både heterogen och segregerad, med olika förutsättningar att inhämta information, önskar nämnden följaktligen en konkretisering kring hur ansvaret för att vårdgarantin ska uppfyllas ska flyttas från individen till vårdgivaren. Av samma anledning håller nämnden med om att det är viktigt att myndigheten tar fram information anpassad för olika patientgrupper.

8.11.3 Hälso- och sjukvårdsrådgivning på distans ska vara tillgänglig på telefon

Vidare anser hälsa-, vård- och omsorgsnämnden det positivt att fortsatt sjukvårdsrådgivning via telefon är något som prioriteras i remissen. Även om många äldre kan hantera tekniska och digitala verktyg finns det samtidigt en tekniksvag grupp inom kategorin. Många kan dessutom ha någon form av funktionsnedsättning, och om allt mer av sjukvårdsrådgivningen skulle flyttas till en webbaserad tjänst finns risken att den blir otillgänglig för många äldre.

8.11.4 Krav på flera språk

Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden stödjer förslaget om en ny paragraf i hälso- och sjukvårdsförordningen (2017:80) 7 kap. 4 § där rådgivning på distans samt webbaserad information ska kunna erbjudas på fler språk utifrån befolkningens behov. Det är positivt att utredningen lyfter den här aspekten av tillgänglighet då den är aktuell utifrån Malmös mångspråkiga befolkning. Nämnden vill i sammanhanget särskilt påpeka att det är viktigt att rådgivning ges på de nationella minoritetsspråken.

9.8.7 Särskild hänsyn till personer med kronisk sjukdom

Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden ser det som positivt att kroniskt sjukas behov lyfts. Nämnden vill påpeka vikten av att arbetet med förbättringar av statistiken för återbesök förblir en prioritet utifrån att det är viktigt att veta om och hur vårdgarantin i relation till kroniskt sjuka påverkas och för att därefter kunna vidta nödvändiga åtgärder.

Ordförande

.....
Anders Rubin
.....

Förvaltningsdirektör

.....
Gisela Öst
.....

Michael Hård af Segerstad (SD) och Eva Hallén (SD) inkommer med ett särskilt yttrande.